ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Οκτωβρίου 2014

για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η εμφάνιση ξένων ειδών —ζώων, φυτών, μυκήτων ή μικροοργανισμών— σε νέες τοποθεσίες δεν αποτελεί πάντα αιτία ανησυχίας. Ωστόσο, ένα σημαντικό υποσύνολο ξένων ειδών μπορούν να καταστούν χωροκατακτητικά, με σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα, στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, καθώς και άλλες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, που πρέπει να αποτραπούν. Περίπου 12 000 είδη στο περιβάλλον της Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών χωρών είναι ξένα, εκ των οποίων περίπου το 10 έως 15% υπολογίζεται ότι είναι χωροκατακτητικά.

(2) Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη αποτελούν μία από τις βασικές απειλές για τη βιοποικιλότητα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες, ιδίως σε γεωγραφικώς και εξελικτικώς απομονωμένα οικοσυστήματα, όπως μικρά νησιά, οι δε κίνδυνοι που ενέχουν τα συγκεκριμένα είδη ενδεχομένως επιτείνονται εξαιτίας του αυξημένου παγκόσμιου εμπορίου, των μεταφορών, του τουρισμού και της κλιματικής αλλαγής.

(3) Η απειλή που συνιστούν τα χωροκατακτητικά ξένα είδη για τη βιοποικιλότητα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες μπορεί να πάρει διάφορες μορφές, όπως σοβαρές επιπτώσεις στα ιθαγενή είδη και στη δομή και λειτουργία των οικοσυστημάτων μέσω μεταβολής του οικοτόπου, θήρευσης, ανταγωνισμού, μετάδοσης ασθενειών, αντικατάστασης ιθαγενών ειδών σε σημαντικό ποσοστό του εύρους εξάπλωσής τους, καθώς και γενετικών επιδράσεων με υβριδισμό. Επιπλέον, τα χωροκατακτητικά ξένα είδη μπορούν επίσης να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και στην οικονομία. Μόνον τα ζώντα δείγματα ή τα μέρη αυτών τα οποία μπορούν να αναπαραχθούν συνιστούν απειλή για τη βιοποικιλότητα και τις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, την υγεία του ανθρώπου και την οικονομία και άρα μόνον αυτά θα πρέπει να υπόκεινται στους περιορισμούς του παρόντος κανονισμού.

(4) Η Ένωση, ως συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 93/626/ΕΟΚ του Συμβουλίου [3], δεσμεύεται από το άρθρο 8 στοιχείο η) της εν λόγω σύμβασης, σύμφωνα με το οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη, κατά το μέτρο του δυνατού και του ενδεδειγμένου, προλαμβάνουν την εισαγωγή, ελέγχουν ή εξαλείφουν τα ξένα είδη που απειλούν τα οικοσυστήματα, τους οικοτόπους ή τα είδη.

(5) Η Ένωση, ως συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση 82/72/ΕΟΚ του Συμβουλίου [4], έχει δεσμευτεί να λαμβάνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη διασφάλιση της διατήρησης των οικοτόπων ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας.

[1] ΕΕ C 177 της 11.6.2014, σ. 84.
[2] Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 2014.
[3] Απόφαση 93/626/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 1993, σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλομορφία (ΕΕ L 309 της 13.12.1993, σ. 1).
[4] Απόφαση 82/72/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1981, για τη σύναψη σύμβασης περί της διατήρησης της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (ΕΕ L 38 της 10.2.1982, σ. 1).

(6) Προκειμένου να υποστηριχθεί η επίτευξη των στόχων των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ [1], 2008/56/ΕΚ [2] και 2009/147/ΕΚ [3], και της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου [4], ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θέσει κανόνες για την πρόληψη, την ελαχιστοποίηση και τον μετριασμό των δυσμενών επιδράσεων των χωροκατακτητικών ξένων ειδών στη βιοποικιλότητα και στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες και στην υγεία του ανθρώπου και στην ασφάλεια, καθώς και για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών τους επιπτώσεων.

(7) Ορισμένα είδη μεταναστεύουν φυσιολογικά αντιδρώντας σε περιβαλλοντικές αλλαγές. Αυτά δεν θα πρέπει επομένως να θεωρούνται ξένα είδη στο νέο τους περιβάλλον και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξαιρούνται του παρόντος κανονισμού, ο οποίος και θα πρέπει να επικεντρώνεται αποκλειστικά στα είδη που εισάγονται στην Ένωση ως αποτέλεσμα ανθρώπινης παρέμβασης.

(8) Υπάρχουν 40 και πλέον ενωσιακές νομοθετικές πράξεις για την υγεία των ζώων που περιέχουν διατάξεις σχετικά με τις ασθένειες των ζώων. Επιπλέον, η οδηγία 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου [5] περιέχει κανόνες για τους οργανισμούς που είναι επιβλαβείς για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα, και η οδηγία 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [6] ορίζει το καθεστώς που ισχύει για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς. Συνεπώς, κάθε νέος κανόνας περί χωροκατακτητικών ξένων ειδών θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις εν λόγω νομοθετικές πράξεις της Ένωσης και να μην τις επικαλύπτει, και δεν θα πρέπει να ισχύει για τους οργανισμούς που αποτελούν τον στόχο των εν λόγω νομοθετικών πράξεων.

(9) Οι κανονισμοί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 [7] και (ΕΕ) αριθ. 528/2012 [8] και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου [9] προβλέπουν κανόνες αναφορικά με την έγκριση της χρήσης ορισμένων ξένων ειδών για συγκεκριμένους σκοπούς. Έχει ήδη εγκριθεί η χρήση ορισμένων ειδών δυνάμει των εν λόγω καθεστώτων κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού. Συνεπώς, προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη συνεκτικού νομικού πλαισίου, τα είδη αυτά θα πρέπει να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

(10) Λόγω του πλήθους των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπιση του υποσυνόλου χωροκατακτητικών ξένων ειδών τα οποία κρίνεται ότι ενδιαφέρουν την Ένωση. Θα πρέπει συνεπώς να συνταχθεί κατάλογος των χωροκατακτητικών ξένων ειδών που θεωρούνται ενωσιακού ενδιαφέροντος («ενωσιακός κατάλογος») και να επικαιροποιείται τακτικά. Ένα χωροκατακτητικό ξένο είδος θα πρέπει να θεωρείται ενωσιακού ενδιαφέροντος εάν οι ζημίες που προκαλεί στο πληττόμενο κράτος μέλος είναι τόσο σημαντικές ώστε να δικαιολογούν τη θέσπιση ειδικών μέτρων, το πεδίο εφαρμογής των οποίων καλύπτει ολόκληρη την Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών που δεν έχουν ακόμη πληγεί ή είναι απίθανο να πληγούν. Για να διασφαλιστεί ότι το υποσύνολο των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος παραμένει ανάλογο με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο ενωσιακός κατάλογος θα πρέπει να συνταχθεί και να επικαιροποιείται βάσει βαθμιαίας και σταδιακής προσέγγισης και να εστιάζει στα είδη η συμπερίληψη των οποίων στον κατάλογο προλαμβάνει, ελαχιστοποιεί ή μετριάζει αποτελεσματικά τις δυσμενείς επιπτώσεις τους με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Καθώς τα είδη που ανήκουν στην ίδια ταξινομική ομάδα έχουν συχνά παρόμοιες οικολογικές απαιτήσεις και ενέχουν πιθανώς παρόμοιους κινδύνους, η συμπερίληψη ταξινομικών ομάδων ειδών στον ενωσιακό κατάλογο θα πρέπει να επιτρέπεται, όποτε κρίνεται πρόσφορο.

(11) Τα κριτήρια εισαγωγής στον ενωσιακό κατάλογο αποτελούν το βασικό μέσο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των πόρων, τα εν λόγω κριτήρια θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που θα περιληφθούν στον κατάλογο θα είναι αυτά που έχουν τις πλέον σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις μεταξύ των δυνητικών χωροκατακτητικών ξένων ειδών που είναι γνωστά τη δεδομένη χρονική στιγμή. Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει στην επιτροπή προτεινόμενο κατάλογο βασισμένο στα εν λόγω κριτήρια

[1] Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

[2] Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

[3] Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

[4] Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

[5] Οδηγία 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Μαΐου 2000, περί μέτρων κατά της εισαγωγής στην Κοινότητα οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα και κατά της εξάπλωσής τους στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ L 169 της 10.7.2000, σ. 1).

[6] Οδηγία 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 106 της 17.4.2001, σ. 1).

[7] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

[8] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων (ΕΕ L 167 της 27.6.2012, σ. 1).

[9] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουνίου 2007, για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών (ΕΕ L 168 της 28.6.2007, σ. 1).

εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού. Κατά την υποβολή του προτεινόμενου ενωσιακού καταλόγου, η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώσει την επιτροπή σχετικά με το πώς έλαβε υπόψη τα εν λόγω κριτήρια. Τα κριτήρια θα πρέπει να περιλαμβάνουν εκτίμηση κινδύνου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των σχετικών συμφωνιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) σχετικά με την επιβολή εμπορικών περιορισμών στα είδη.

(12) Προκειμένου να αποφευχθεί η δυσανάλογη ή υπερβολική οικονομική επιβάρυνση οποιουδήποτε κράτους μέλους και να διαφυλαχθεί η προστιθέμενη αξία της ενωσιακής δράσης μέσω του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή, κατά τη σύνταξη του ενωσιακού καταλόγου και των συνακόλουθων μέτρων που προτείνει, θα πρέπει να λάβει υπόψη το κόστος εφαρμογής για τα κράτη μέλη, το κόστος μη ανάληψης δράσης, το κόστος του και τις κοινωνικοοικονομικές πτυχές. Σε αυτό το πλαίσιο, κατά την επιλογή των χωροκατακτητικών ξένων ειδών που θα συμπεριληφθούν στον ενωσιακό κατάλογο, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα είδη που χρησιμοποιούνται ευρέως και προσφέρουν σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη στην επικράτεια κάποιου κράτους μέλους, χωρίς ωστόσο να θιγούν οι στόχοι του παρόντος κανονισμού.

(13) Για να διασφαλιστούν η συμμόρφωση με τους κανόνες των σχετικών συμφωνιών του ΠΟΕ και η συνεκτική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να θεσπιστούν κοινά κριτήρια για τη διενέργεια της εκτίμησης κινδύνου. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να έχουν βάση, κατά περίπτωση, τα υφιστάμενα εθνικά και διεθνή πρότυπα και να καλύπτουν τις διάφορες πτυχές των χαρακτηριστικών των ειδών, τον κίνδυνο και τους τρόπους εισαγωγής στην Ένωση, τις δυσμενείς επιπτώσεις των ειδών στην οικονομία, στην κοινωνία και στη βιοποικιλότητα, τα πιθανά οφέλη από τις σχετικές χρήσεις και το κόστος μετριασμού, με σκοπό τη στάθμισή τους έναντι των δυσμενών επιπτώσεων, καθώς και εκτίμηση του πιθανού κόστους των περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών ζημιών που να καταδεικνύει τη σημασία για την Ένωση, προκειμένου να δικαιολογηθεί περαιτέρω η δράση. Για να αναπτυχθεί προοδευτικά το σύστημα και να αξιοποιηθεί η πείρα που θα αποκτηθεί, θα πρέπει να αξιολογηθεί η συνολική προσέγγιση έως την 1η Ιουνίου 2021.

(14) Ορισμένα χωροκατακτητικά ξένα είδη περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου [1] και η εισαγωγή τους στην Ένωση απαγορεύεται, διότι έχει αναγνωριστεί ο χωροκατακτητικός χαρακτήρας τους και η παρουσία τους στην Ένωση έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε ιθαγενή είδη. Πρόκειται για τα εξής είδη: *Callosciurus erythraeus, Sciurus carolinensis, Oxyura jamaicensis, Lithobates (Rana) catesbeianus, Sciurus niger, Chrysemys picta, Trachemys scripta elegans*. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη συνεκτικού νομικού πλαισίου και ενιαίων κανόνων σχετικά με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη στο επίπεδο της Ένωσης, θα πρέπει να εξεταστεί κατά προτεραιότητα η εγγραφή των συγκεκριμένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών στον κατάλογο των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος.

(15) Η πρόληψη είναι γενικά περιβαλλοντικώς προτιμότερη και οικονομικώς αποδοτικότερη από την εκ των υστέρων δράση και θα πρέπει να έχει προτεραιότητα. Ως εκ τούτου, πρέπει να συμπεριληφθούν κατά προτεραιότητα στον κατάλογο τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που δεν απαντώνται επί του παρόντος στην επικράτεια της Ένωσης ή των οποίων η εισβολή βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο και τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που είναι πιθανό να έχουν τις πλέον σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις. Καθώς είναι δυνατόν να εισάγονται συνεχώς τέτοια νέα είδη στην Ένωση και τα ήδη υπάρχοντα ξένα είδη εξαπλώνονται και επεκτείνουν το εύρος τους, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η συνεχής αναθεώρηση και επικαιροποίηση του ενωσιακού καταλόγου.

(16) Θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών με είδη κοινού ενδιαφέροντος που δεν μπορούν να δημιουργήσουν βιώσιμο πληθυσμό σε μεγάλο τμήμα της Ένωσης. Στις περιπτώσεις που οι στόχοι του παρόντος κανονισμού μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα με μέτρα σε ενωσιακό επίπεδο, τα εν λόγω είδη θα μπορούσαν επίσης να συμπεριληφθούν στον ενωσιακό κατάλογο.

(17) Κρίνεται σκόπιμο, προς επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, και ιδίως ο απομακρυσμένος και νησιωτικός χαρακτήρας τους καθώς και η μοναδικότητα της βιοποικιλότητάς τους. Είναι συνεπώς ανάγκη να προσαρμοστούν οι απαιτήσεις δυνάμει του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τη λήψη περιοριστικών και προληπτικών μέτρων κατά των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος στις ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών, όπως αυτές ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), λαμβάνοντας υπόψη τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 2010/718/ΕΕ [2] και 2012/419/ΕΕ [3].

(18) Οι κίνδυνοι και οι ανησυχίες που συνδέονται με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη αποτελούν διασυνοριακή πρόκληση για ολόκληρη την Ένωση. Είναι λοιπόν απαραίτητο να επιβληθεί σε ενωσιακό επίπεδο απαγόρευση της εκούσιας ή εξ αμελείας εισαγωγής στην Ένωση, αναπαραγωγής, καλλιέργειας/εκτροφής, μεταφοράς, αγοράς, πώλησης, χρήσης, ανταλλαγής, διατήρησης και ελευθέρωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος, ώστε να διασφαλιστεί η ανάληψη έγκαιρης και συνεκτικής δράσης σε ολόκληρη την Ένωση για την αποφυγή στρεβλώσεων στην εσωτερική αγορά και την αποτροπή καταστάσεων στις οποίες η δράση ενός κράτους μέλους υπονομεύεται από την απουσία δράσης σε άλλα.

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ L 61 της 3.3.1997, σ. 1).

[2] Απόφαση 2010/718/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με την τροποποίηση του ευρωπαϊκού καθεστώτος της νήσου του Αγίου Βαρθολομαίου (ΕΕ L 325 της 9.12.2010, σ. 4).

[3] Απόφαση 2012/419/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2012, σχετικά με την τροποποίηση του καθεστώτος της Μαγιότ έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 204 της 31.7.2012, σ. 131).

(19) Προκειμένου να καταστούν δυνατές οι δραστηριότητες επιστημονικής έρευνας και μη επιτόπιας διατήρησης, είναι απαραίτητη η θέσπιση ειδικών κανόνων για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος που αποτελούν το αντικείμενο των εν λόγω δραστηριοτήτων. Οι τελευταίες θα πρέπει να εκτελούνται σε κλειστές εγκαταστάσεις, όπου οι οργανισμοί διατηρούνται υπό περιορισμό, και κατόπιν λήψης όλων των μέτρων που απαιτούνται για την αποτροπή της διαφυγής ή της παράνομης ελευθέρωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος. Κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής, σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος, δεόντως αιτιολογημένες, οι κανόνες αυτοί θα πρέπει επίσης να είναι δυνατόν να ισχύσουν και για ορισμένες άλλες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών δραστηριοτήτων. Κατά την εφαρμογή αυτών των κανόνων θα πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή για την αποφυγή οποιασδήποτε δυσμενούς επίπτωσης σε προστατευόμενα είδη και οικοτόπους, σύμφωνα με τη σχετική ενωσιακή νομοθεσία.

(20) Ενδέχεται να υπάρξουν περιπτώσεις εμφάνισης στα σύνορα της Ένωσης ή εντοπισμού στην επικράτειά της ξένων ειδών τα οποία δεν έχουν ακόμη αναγνωριστεί ως χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος. Θα πρέπει λοιπόν να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εγκρίνουν ορισμένα μέτρα έκτακτης ανάγκης βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων. Τα εν λόγω μέτρα έκτακτης ανάγκης θα επιτρέπουν την άμεση καταπολέμηση των ανωτέρω ειδών τα οποία ίσως ενέχουν κινδύνους σχετικούς με την εισαγωγή, την εγκατάσταση και την εξάπλωσή τους σε αυτές τις χώρες, ενώ παράλληλα τα κράτη μέλη θα διενεργούν εκτίμηση των πραγματικών κινδύνων που εγκυμονούν τα είδη αυτά, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις των σχετικών συμφωνιών του ΠΟΕ, με σκοπό ιδίως την αναγνώριση των εν λόγω ειδών ως χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος. Είναι αναγκαίος ο συνδυασμός των εθνικών μέτρων έκτακτης ανάγκης με τη δυνατότητα έγκρισης μέτρων έκτακτης ανάγκης σε ενωσιακό επίπεδο με σκοπό τη συμμόρφωση με τις διατάξεις των σχετικών συμφωνιών του ΠΟΕ. Επιπλέον, τα μέτρα έκτακτης ανάγκης σε ενωσιακό επίπεδο θα εφοδιάζουν την Ένωση με έναν μηχανισμό ταχείας ανάληψης δράσης σε περίπτωση παρουσίας ή άμεσου κινδύνου εισόδου ενός νέου χωροκατακτητικού ξένου είδους, σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης.

(21) Μεγάλο ποσοστό των χωροκατακτητικών ξένων ειδών εισάγονται στην Ένωση ακούσια. Είναι συνεπώς ζωτικής σημασίας η αποτελεσματικότερη διαχείριση των διαδρομών ακούσιας εισαγωγής των ειδών αυτών. Η ανάληψη δράσης στο πεδίο αυτό θα πρέπει να είναι σταδιακή, δεδομένης της σχετικά περιορισμένης πείρας. Η εν λόγω δράση θα πρέπει να περιλαμβάνει εθελοντικά μέτρα, όπως εκείνα που προτείνονται στις κατευθυντήριες γραμμές του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού για τον έλεγχο και τη διαχείριση των βιολογικών αποθέσεων σε πλοία, καθώς και υποχρεωτικά μέτρα, και θα πρέπει να βασίζεται στην πείρα που έχει ήδη αποκτηθεί στην Ένωση και στα κράτη μέλη αναφορικά με τη διαχείριση ορισμένων διαδρομών, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που έχουν θεσπιστεί μέσω της διεθνούς σύμβασης για τον έλεγχο και τη διαχείριση του υδάτινου έρματος των πλοίων και των ιζημάτων, που εγκρίθηκε το 2004. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει όλα τα δέοντα μέτρα ώστε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να κυρώσουν την εν λόγω σύμβαση.

(22) Προκειμένου να καταρτιστεί μια επαρκής γνωσιακή βάση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από χωροκατακτητικά ξένα είδη, είναι σημαντική η έρευνα, παρακολούθηση και επιτήρηση των ειδών αυτών από τα κράτη μέλη. Δεδομένου ότι τα συστήματα επιτήρησης αποτελούν το πιο ενδεδειγμένο μέσο έγκαιρου εντοπισμού νέων χωροκατακτητικών ξένων ειδών και προσδιορισμού της κατανομής των ήδη εγκαταστημένων ειδών, τα συστήματα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν τόσο εξειδικευμένες όσο και γενικές έρευνες και να αξιοποιούν τη συμμετοχή διαφόρων κλάδων και εμπλεκομένων, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και τοπικών κοινοτήτων. Τα συστήματα επιτήρησης θα πρέπει να συνεπάγονται αδιάλειπτη προσοχή για οποιοδήποτε νέο χωροκατακτητικό ξένο είδος σε οποιοδήποτε μέρος της Ένωσης και θα πρέπει να έχουν ως στόχο την παροχή αποτελεσματικής και συνεκτικής εικόνας σε επίπεδο Ένωσης. Για λόγους αποτελεσματικότητας και οικονομικής αποδοτικότητας, θα πρέπει να εφαρμοστούν τα υπάρχοντα συστήματα τελωνειακού ελέγχου, επιτήρησης και παρακολούθησης που έχουν ήδη θεσπιστεί από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως δε εκείνα που καθορίζονται στις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ, 2000/60/ΕΚ, 2008/56/ΕΚ και 2009/147/ΕΚ.

(23) Θα πρέπει να διενεργούνται επίσημοι έλεγχοι σε ζώα και φυτά για την αποτροπή της εκούσιας εισαγωγής χωροκατακτητικών ξένων ειδών. Τα ζώντα ζώα και φυτά θα πρέπει να εισέρχονται στην Ένωση από συνοριακές οντότητες ελέγχου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [1], τις οδηγίες του Συμβουλίου 91/496/ΕΟΚ [2] και 97/78/ΕΚ [3] ή από σημεία εισόδου σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/ΕΚ. Για λόγους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και αποφυγής της δημιουργίας παράλληλων συστημάτων τελωνειακών ελέγχων, το κατά πόσον τα εν λόγω είδη είναι χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος θα πρέπει να εξακριβώνεται επίσης από τις αρμόδιες αρχές στην πρώτη συνοριακή υπηρεσία ελέγχου ή στο πρώτο σημείο εισόδου κατά την άφιξη.

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων (ΕΕ L 165 της 30.4.2004, σ. 1).

[2] Οδηγία 91/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, για τον καθορισμό των βασικών αρχών σχετικά με την οργάνωση των κτηνιατρικών ελέγχων των ζώων προέλευσης τρίτων χωρών που εισάγονται στην Κοινότητα και περί τροποποίησης των οδηγιών 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ και 90/675/ΕΟΚ (ΕΕ L 268 της 24.9.1991, σ. 56).

[3] Οδηγία 97/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1997, για καθορισμό των αρχών οργάνωσης των κτηνιατρικών ελέγχων των προϊόντων που εισάγονται στην Κοινότητα από τρίτες χώρες (ΕΕ L 24 της 30.1.1998, σ. 9).

(24) Μετά την εισαγωγή ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους, η λήψη μέτρων έγκαιρου εντοπισμού και ταχείας εξάλειψης είναι ζωτικής σημασίας για την αποτροπή της εγκατάστασης και εξάπλωσής του. Η πλέον αποτελεσματική και οικονομικά αποδοτική απόκριση είναι συχνά η εξάλειψη του πληθυσμού, το συντομότερο δυνατόν, ενόσω ο αριθμός των δειγμάτων είναι ακόμη περιορισμένος. Σε περίπτωση που η εξάλειψη δεν είναι εφικτή ή το κόστος της υπερβαίνει τα μακροπρόθεσμα περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη, θα πρέπει να εφαρμόζονται μέτρα περιορισμού και ελέγχου. Τα διαχειριστικά μέτρα πρέπει να είναι ανάλογα προς τον αντίκτυπο στο περιβάλλον και να λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τις βιογεωγραφικές και τις κλιματικές συνθήκες του οικείου κράτους μέλους.

(25) Τα διαχειριστικά μέτρα θα πρέπει να επιδιώκουν την αποφυγή κάθε δυσμενούς επίπτωσης στο περιβάλλον καθώς και στην υγεία του ανθρώπου. Η εξάλειψη και διαχείριση ορισμένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών ζώων μπορεί μεν κρίνεται αναγκαία σε ορισμένες περιπτώσεις αλλά ενδέχεται να προκαλεί πόνο, αγωνία, φόβο ή άλλου είδους ταλαιπωρία στα ζώα ακόμη και με τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών μέσων. Για τον λόγο αυτό, τα κράτη μέλη και κάθε φορέας που εμπλέκεται στην εξάλειψη, στον έλεγχο ή στον περιορισμό χωροκατακτητικών ξένων ειδών θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ζώα να μην υφίστανται περιττό πόνο, αγωνία ή ταλαιπωρία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις βέλτιστες πρακτικές που ισχύουν στον συγκεκριμένο τομέα, για παράδειγμα τις κατευθυντήριες αρχές για την καλή μεταχείριση των ζώων που έχει εκπονήσει ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων. Θα πρέπει να εξετάζεται η χρήση μη θανατηφόρων μεθόδων και να λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση του αντίκτυπου στα μη στοχευόμενα είδη.

(26) Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη προκαλούν γενικά ζημίες στα οικοσυστήματα και μειώνουν την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων αυτών. Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνονται αναλογικά μέτρα αποκατάστασης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων έναντι των εισβολών, την αποκατάσταση των προκαλούμενων ζημιών και για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και των οικοτόπων τους σύμφωνα με τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ, της οικολογικής κατάστασης των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και των υπόγειων υδάτων σύμφωνα με την οδηγία 2000/60/ΕΚ, καθώς και της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/56/ΕΚ. Το κόστος των εν λόγω μέτρων αποκατάστασης θα πρέπει να ανακτάται βάσει της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».

(27) Πρέπει να ενθαρρυνθούν η διασυνοριακή συνεργασία, ιδίως με τις γειτονικές χώρες, και ο συντονισμός μεταξύ κρατών μελών, ιδίως εντός της ίδιας βιογεωγραφικής περιοχής της Ένωσης, ώστε να υποβοηθηθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

(28) Το σύστημα αντιμετώπισης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών θα πρέπει να υποστηρίζεται από ένα κεντρικό σύστημα πληροφοριών που να συνδυάζει τις υπάρχουσες πληροφορίες σχετικά με ξένα είδη στην Ένωση και να επιτρέπει την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την παρουσία των ειδών, την εξάπλωσή τους, την οικολογία τους, το ιστορικό εισβολών τους, καθώς και σε κάθε άλλη πληροφορία απαραίτητη για την υποστήριξη των αποφάσεων που λαμβάνονται σε επίπεδο πολιτικής και διαχείρισης αλλά και να επιτρέπει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

(29) Με την οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [1] θεσπίστηκε ένα πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης για τις αποφάσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον. Κατά τον προσδιορισμό των δράσεων στο πεδίο των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, η αποτελεσματική συμμετοχή του κοινού θα πρέπει να παρέχει στο κοινό τη δυνατότητα να εκφράζει, και στον φορέα λήψης αποφάσεων να λαμβάνει υπόψη, απόψεις και ανησυχίες ενδεχομένως σχετικές με τις εν λόγω αποφάσεις, ενισχύοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τη λογοδοσία και τη διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και συμβάλλοντας στην ευαισθητοποίηση του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα και στην από πλευράς του υποστήριξη των αποφάσεων που λαμβάνονται.

(30) Η συμμετοχή της επιστημονικής κοινότητας είναι σημαντική για την παροχή επαρκούς γνωσιακής βάσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τα χωροκατακτητικά ξένα είδη. Θα πρέπει να συσταθεί ένα εξειδικευμένο επιστημονικό φόρουμ για την παροχή συμβουλών σχετικά με τις επιστημονικές πτυχές της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά την κατάρτιση και επικαιροποίηση του ενωσιακού καταλόγου, την εκτίμηση κινδύνου, τα μέτρα έκτακτης ανάγκης και τα μέτρα ταχείας εξάλειψης.

(31) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την έγκριση και την επικαιροποίηση του ενωσιακού καταλόγου, τη μορφή των εγγράφων που χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά στοιχεία για τις άδειες, τη θέσπιση ενωσιακών μέτρων έκτακτης ανάγκης, τις απαιτήσεις εφαρμογής ορισμένων διατάξεων στα οικεία κράτη μέλη στις περιπτώσεις ενισχυμένης περιφερειακής συνεργασίας, την απόρριψη αποφάσεων κρατών μελών να μην λάβουν μέτρα εξάλειψης, και τους μορφοτύπους των εκθέσεων προς την Επιτροπή. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [2].

[1] Οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον και με την τροποποίηση όσον αφορά τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, των οδηγιών 85/337/ΕΟΚ και 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 156 της 25.6.2003, σ. 17).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

(32) Προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις στον τομέα του περιβάλλοντος, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, αναφορικά με τον καθορισμό, αφενός, του τρόπου με τον οποίο θα συνάγεται το συμπέρασμα ότι τα χωροκατακτητικά ξένα είδη είναι ικανά να εγκαταστήσουν βιώσιμους πληθυσμούς και να εξαπλωθούν και, αφετέρου, των κοινών στοιχείων για τη διενέργεια των εκτιμήσεων κινδύνου. Είναι ιδιαιτέρως σημαντικό να προβαίνει η Επιτροπή σε κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, συμπεριλαμβανομένων των διαβουλεύσεων σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων. Κατά την προετοιμασία και τη σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

(33) Για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό, είναι σημαντικό να επιβάλλουν τα κράτη μέλη αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη βαρύτητα της παράβασης, την αρχή της ανάκτησης του κόστους και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

(34) Με μέτρα που λαμβάνονται βάσει του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλλουν υποχρεώσεις σε κατόχους ή χρήστες ξένων ειδών καθώς και στους ιδιοκτήτες ή μισθωτές των σχετικών εκτάσεων.

(35) Για να δοθεί στους ιδιοκτήτες που δεν είναι έμποροι η δυνατότητα να διατηρήσουν τα ζώα συντροφιάς τους τα οποία ανήκουν σε είδη του καταλόγου των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος μέχρι τον φυσικό θάνατο του ζώου, είναι απαραίτητο να προβλεφθούν μεταβατικά μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι τίθενται σε εφαρμογή όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή της διαφυγής ή της αναπαραγωγής.

(36) Για να δοθεί στις εμπορικές επιχειρήσεις που ενδέχεται να προστατεύονται βάσει της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, για παράδειγμα σε εκείνες που έχουν λάβει άδεια σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 708/2007, η δυνατότητα να εξαντλήσουν τα οικεία αποθέματα χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, δικαιολογείται να τους χορηγηθεί προθεσμία δύο ετών για να προβούν στη σφαγή, στην ανώδυνη θανάτωση, στην πώληση, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να παραδώσουν τα δείγματα σε εγκαταστάσεις έρευνας ή μη επιτόπιας διατήρησης.

(37) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η πρόληψη και διαχείριση του φαινομένου των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

(38) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν ή να θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος οι οποίοι είναι αυστηρότεροι από αυτούς που θέτει ο παρών κανονισμός και, επιπλέον, να εφαρμόζουν διατάξεις ανάλογες με αυτές που προβλέπει ο παρών κανονισμός για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος στα χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να συνάδουν προς τη ΣΛΕΕ και να κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ορίζει κανόνες για την πρόληψη, την ελαχιστοποίηση και τον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων της εισαγωγής και εξάπλωσης, είτε εκούσιας είτε ακούσιας, χωροκατακτητικών ξένων ειδών στη βιοποικιλότητα στο εσωτερικό της Ένωσης.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα χωροκατακτητικά ξένα είδη.

2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

α) σε είδη που αλλάζουν το φυσικό τους εύρος εξάπλωσης χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, αντιδρώντας στη μεταβολή των οικολογικών συνθηκών και στην κλιματική αλλαγή·

β) σε γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ·

γ) σε παθογόνα που προκαλούν νόσους ζώων· για τον σκοπό του παρόντος κανονισμού, ως νόσοι ζώων νοούνται οι λοιμώξεις και παρασιτώσεις των ζώων που προκαλούνται από ένα ή περισσότερα παθογόνα τα οποία μπορούν να μεταδοθούν σε ζώα ή σε ανθρώπους·

δ) στους επιβλαβείς οργανισμούς που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I ή στο παράρτημα II της οδηγίας 2000/29/ΕΚ και στους επιβλαβείς οργανισμούς για τους οποίους έχουν ληφθεί μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας·

ε) σε είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 708/2007 στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται στην υδατοκαλλιέργεια·

στ) σε μικροοργανισμούς που παρασκευάζονται ή εισάγονται για χρήση σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία έχουν ήδη αδειοδοτηθεί ή για τα οποία βρίσκεται σε εξέλιξη σχετική αξιολόγηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009· ή

ζ) σε μικροοργανισμούς που παρασκευάζονται ή εισάγονται για χρήση σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία έχουν ήδη αδειοδοτηθεί ή για τα οποία βρίσκεται σε εξέλιξη σχετική αξιολόγηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 528/2012.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «ξένα είδη»: ζώντα δείγματα ενός είδους, ενός υποείδους ή μιας κατώτερης ταξινομικής βαθμίδας ζώων, φυτών, μυκήτων ή μικροοργανισμών τα οποία εισάγονται εκτός του φυσικού τους εύρους εξάπλωσης· στον ορισμό αυτό συμπεριλαμβάνονται οποιοδήποτε μέρος, γαμέτες, σπόροι, αυγά ή πολλαπλασιαστικές μονάδες των εν λόγω ειδών, καθώς και κάθε υβρίδιο, ποικιλία ή φυλή που θα μπορούσε να επιβιώσει και στη συνέχεια να αναπαραχθεί·

2) «χωροκατακτητικά ξένα είδη»: ξένα είδη των οποίων η εισαγωγή ή εξάπλωση έχει διαπιστωθεί ότι απειλεί ή επηρεάζει δυσμενώς τη βιοποικιλότητα και τις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες·

3) «χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος»: χωροκατακτητικά ξένα είδη των οποίων οι δυσμενείς επιπτώσεις έχει κριθεί ότι απαιτούν συντονισμένη δράση σε ενωσιακό επίπεδο σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3·

4) «χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος»: χωροκατακτητικά ξένα είδη διαφορετικά από τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, για τα οποία ένα κράτος μέλος φρονεί, βάσει επιστημονικών στοιχείων, ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις της ελευθέρωσης και εξάπλωσής τους, ακόμη και όταν δεν έχουν επιβεβαιωθεί πλήρως, είναι σημαντικές για την επικράτειά του ή τμήμα αυτής και καθιστούν αναγκαία την ανάληψη δράσης στο επίπεδο του εν λόγω κράτους μέλους·

5) «βιοποικιλότητα»: η ποικιλομορφία των ζώντων οργανισμών από όλες τις πηγές, μεταξύ άλλων από τα χερσαία, τα θαλάσσια και άλλα υδάτινα οικοσυστήματα και τα οικολογικά συμπλέγματα των οποίων αποτελούν τμήμα· στον ορισμό αυτό συμπεριλαμβάνεται η ποικιλότητα εντός και μεταξύ των ειδών και η ποικιλότητα των οικοσυστημάτων·

6) «οικοσυστημικές υπηρεσίες»: οι άμεσες και έμμεσες συνεισφορές των οικοσυστημάτων στην ευημερία του ανθρώπου·

7) «εισαγωγή»: η μετακίνηση, ως συνέπεια ανθρώπινης παρέμβασης, ενός είδους εκτός του φυσικού του εύρους εξάπλωσης·

8) «έρευνα»: περιγραφική ή πειραματική εργασία που εκτελείται υπό ρυθμιζόμενες συνθήκες για τη συλλογή νέων επιστημονικών πορισμάτων ή την ανάπτυξη νέων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των αρχικών φάσεων ταυτοποίησης, χαρακτηρισμού και απομόνωσης γενετικών χαρακτηριστικών των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, εκτός των χαρακτηριστικών που καθιστούν το είδος χωροκατακτητικό, μόνον στον βαθμό που είναι αναγκαίο για τη γενετική ενσωμάτωση των χαρακτηριστικών αυτών σε μη χωροκατακτητικά είδη·

9) «υπό περιορισμό»: διατήρηση ενός οργανισμού σε κλειστές εγκαταστάσεις από όπου είναι αδύνατη η διαφυγή ή εξάπλωση·

10) «μη επιτόπια διατήρηση»: η διατήρηση στοιχείων βιολογικής ποικιλότητας εκτός του φυσικού τους οικοτόπου·

11) «διαδρομές»: οι οδοί και οι μηχανισμοί εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών·

12) «έγκαιρος εντοπισμός»: η επιβεβαίωση της παρουσίας δειγμάτων ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους στο περιβάλλον προτού αυτό εξαπλωθεί ευρέως·

13) «εξάλειψη»: η πλήρης και μόνιμη απομάκρυνση του πληθυσμού χωροκατακτητικών ξένων ειδών με θανατηφόρα ή μη θανατηφόρα μέτρα·

14) «έλεγχος πληθυσμού»: θανατηφόρα ή μη θανατηφόρα μέτρα που εφαρμόζονται στον πληθυσμό ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους, με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στα μη στοχευόμενα είδη και τους οικοτόπους τους, με σκοπό τη διατήρηση του αριθμού των ατόμων στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο, έτσι ώστε, αν και δεν είναι εφικτή η εξάλειψη του είδους, να ελαχιστοποιηθούν η χωροκατακτητική του ικανότητα και οι δυσμενείς επιπτώσεις του στη βιοποικιλότητα, στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, στην υγεία του ανθρώπου ή στην οικονομία·

15) «περιορισμός»: μέτρα που αποσκοπούν στη δημιουργία φραγμών για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου διασποράς του πληθυσμού ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους και εξάπλωσής του πέραν της περιοχής εισβολής·

16) «ευρέως εξαπλωμένο»: ένα χωροκατακτητικό ξένο είδος του οποίου ο πληθυσμός έχει υπερβεί το στάδιο του εγκλιματισμού, κατά το οποίο διατηρείται ένας αυτοσυντηρούμενος πληθυσμός, και έχει εξαπλωθεί προκειμένου να αποικίσει μεγάλο μέρος του πιθανού εύρους όπου μπορεί να επιβιώσει και να αναπαραχθεί·

17) «διαχείριση»: οποιοδήποτε θανατηφόρο ή μη θανατηφόρο μέτρο αποσκοπεί στην εξάλειψη, στον έλεγχο του πληθυσμού ή στον περιορισμό του πληθυσμού ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους, με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στα μη στοχευόμενα είδη και τους οικοτόπους τους·

Άρθρο 4

Κατάλογος χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος

1. Η Επιτροπή εκδίδει μέσω εκτελεστικών πράξεων κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος («ενωσιακός κατάλογος»), με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 27 παράγραφος 2. Το σχέδιο εκτελεστικής πράξης υποβάλλεται στην επιτροπή του άρθρου 27 παράγραφος 1 έως τις 2 Ιανουαρίου 2016.

2. Η Επιτροπή αναθεωρεί πλήρως τον ενωσιακό κατάλογο τουλάχιστον ανά έξι έτη και, εν τω μεταξύ, τον επικαιροποιεί όπως απαιτείται σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1:

α) είτε προσθέτοντας νέα χωροκατακτητικά ξένα είδη·

β) είτε αφαιρώντας όσα από τα είδη του καταλόγου δεν πληρούν πλέον οποιοδήποτε από τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 3.

3. Χωροκατακτητικά ξένα είδη εγγράφονται στον ενωσιακό κατάλογο μόνον εάν πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

α) διαπιστώνεται βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων ότι είναι ξένα προς την επικράτεια της Ένωσης, εξαιρουμένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών της·

β) διαπιστώνεται βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων ότι είναι ικανά να εγκαταστήσουν βιώσιμο πληθυσμό και να εξαπλωθούν στο περιβάλλον υπό τις παρούσες συνθήκες και υπό προβλέψιμες συνθήκες κλιματικής αλλαγής σε μία βιογεωγραφική περιοχή η οποία ανήκει σε περισσότερα από δύο κράτη μέλη ή σε μία θαλάσσια υποπεριοχή, εξαιρουμένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών τους·

γ) διαπιστώνεται, βάσει διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων, ότι είναι πιθανόν να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, και ενδέχεται επίσης να έχουν δυσμενή αντίκτυπο στην υγεία του ανθρώπου ή στην οικονομία·

δ) καταδεικνύεται μέσω εκτίμησης κινδύνου που έχει διενεργηθεί δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1 ότι απαιτείται δράση σε ενωσιακό επίπεδο για την αποτροπή της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της εξάπλωσής τους·

ε) αναμένεται ότι η συμπερίληψη στον κατάλογο θα αποτρέψει, θα ελαχιστοποιήσει ή θα μετριάσει αποτελεσματικά τις δυσμενείς επιπτώσεις τους.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή αιτήματα εγγραφής χωροκατακτητικών ξένων ειδών στον ενωσιακό κατάλογο. Τα αιτήματα αυτά περιλαμβάνουν όλα τα ακόλουθα:

α) το όνομα του είδους·

β) εκτίμηση κινδύνου που έχει διενεργηθεί δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1·

γ) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πληρούνται τα κριτήρια της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

5. Ο ενωσιακός κατάλογος αναφέρει, όποτε συντρέχει περίπτωση, τα εμπορεύματα με τα οποία συνδέονται κατά κανόνα τα χωροκατακτητικά ξένα είδη καθώς και τους κωδικούς των εν λόγω εμπορευμάτων βάσει της συνδυασμένης ονοματολογίας, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου [1], με αναφορά των κατηγοριών εμπορευμάτων που υπόκεινται σε επίσημους ελέγχους σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού.

6. Κατά την έγκριση ή την επικαιροποίηση του ενωσιακού καταλόγου, η Επιτροπή εφαρμόζει τα κριτήρια της παραγράφου 3 λαμβάνοντας επαρκώς υπόψη το κόστος εφαρμογής για τα κράτη μέλη, το κόστος μη ανάληψης δράσης, την οικονομική αποδοτικότητα και τις κοινωνικο-οικονομικές πτυχές. Ο κατάλογος συμπεριλαμβάνει κατά προτεραιότητα τα χωροκατακτητικά ξένα είδη τα οποία:

α) δεν απαντώνται επί του παρόντος στην επικράτεια της Ένωσης ή των οποίων η εισβολή βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο, και τα οποία θεωρείται ότι είναι πιο πιθανό να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις·

β) έχουν ήδη εγκατασταθεί στην Ένωση και έχουν τις πλέον σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις.

7. Στην πρότασή της για τον ενωσιακό κατάλογο η Επιτροπή εξηγεί επίσης γιατί οι στόχοι του παρόντος κανονισμού μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα με τη λήψη μέτρων σε ενωσιακό επίπεδο.

Άρθρο 5

Εκτίμηση κινδύνου

1. Για τους σκοπούς του άρθρου 4, διενεργείται για το σύνολο του τρέχοντος και του δυνητικού εύρους εξάπλωσης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών εκτίμηση κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής στοιχεία:

α) περιγραφή των χωροκατακτητικών ξένων ειδών με την ταξινομική τους ταυτότητα, το ιστορικό τους, το φυσικό και το δυνητικό εύρος εξάπλωσής τους·

β) περιγραφή των προτύπων και της δυναμικής αναπαραγωγής και εξάπλωσής τους, συμπεριλαμβανομένης εκτίμησης του κατά πόσον υφίστανται οι περιβαλλοντικές συνθήκες που απαιτούνται για την αναπαραγωγή και εξάπλωσή τους·

γ) περιγραφή των πιθανών διαδρομών εισαγωγής και εξάπλωσης των ειδών αυτών, εκούσιας και ακούσιας, συμπεριλαμβανομένων κατά περίπτωση των εμπορευμάτων με τα οποία συνδέονται κατά κανόνα τα εν λόγω είδη·

δ) ενδελεχή εκτίμηση του κινδύνου εισαγωγής, εγκατάστασης και εξάπλωσης στις σχετικές βιογεωγραφικές περιοχές υπό τις παρούσες συνθήκες και υπό προβλέψιμες συνθήκες κλιματικής αλλαγής·

ε) περιγραφή της τρέχουσας κατανομής του χωροκατακτητικού ξένου είδους, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσον το εν λόγω είδος είναι ήδη παρόν στην Ένωση ή σε γειτονικές χώρες και πρόβλεψη της πιθανής μελλοντικής κατανομής του·

στ) περιγραφή των δυσμενών επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στα ιθαγενή είδη, στις προστατευόμενες περιοχές, στους απειλούμενους οικοτόπους καθώς επίσης στην υγεία του ανθρώπου, στην ασφάλεια και στην οικονομία, με εκτίμηση της πιθανότητας μελλοντικών επιπτώσεων λαμβανομένης υπόψη της διαθέσιμης επιστημονικής γνώσης·

ζ) εκτίμηση του δυνητικού κόστους των ζημιών·

η) περιγραφή των γνωστών χρήσεων και των κοινωνικοοικονομικών οφελών που προκύπτουν από αυτές τις χρήσεις.

2. Η Επιτροπή διενεργεί τις εκτιμήσεις κινδύνου του άρθρου 4 παράγραφος 3 στοιχείο δ), έχοντας υπόψη τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, προκειμένου να προτείνει είδη προς συμπερίληψη στον κατάλογο των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Όποτε ένα κράτος μέλος υποβάλλει αίτημα για τη συμπερίληψη ενός είδους στον ενωσιακό κατάλογο, αναλαμβάνει την ευθύνη διενέργειας εκτίμησης κινδύνου κατά το άρθρο 4 παράγραφος 4 σημείο β) έχοντας υπόψη τα στοιχεία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Όταν κρίνεται αναγκαίο, η Επιτροπή δύναται να συντρέχει τα κράτη μέλη κατά την εκπόνηση των εν λόγων εκτιμήσεων κινδύνου σε θέματα που άπτονται της ευρωπαϊκής τους διάστασης.

3. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 29 για τον ακριβέστερο προσδιορισμό του τύπου των αποδεκτών στοιχείων για τους σκοπούς του άρθρου 4 παράγραφος 3 στοιχείο β) και για την λεπτομερή περιγραφή της εφαρμογής των στοιχείων α) έως η) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η εν λόγω λεπτομερής περιγραφή περιλαμβάνει τη μεθοδολογία που θα εφαρμόζεται για την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά εθνικά και διεθνή πρότυπα και την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στη δράση κατά των χωροκατακτητικών ξένων ειδών που συνδέονται με, ή είναι ικανά να προκαλέσουν, σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα ή τις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, καθώς και στην υγεία του ανθρώπου ή την οικονομία, κάτι που συνιστά επιβαρυντικό παράγοντα. Είναι ιδιαιτέρως σημαντικό η Επιτροπή να ακολουθεί τη συνήθη πρακτική της και να πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες, συμπεριλαμβανομένων των εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών, πριν από την έκδοση των εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

[1] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ L 256 της 7.9.1987, σ. 1).

Άρθρο 6

Διατάξεις για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές

1. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος δεν υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 7 ή των άρθρων 13 έως 20 στις εξόχως απόκεντρες περιοχές.

2. Το αργότερο στις 2 Ιανουαρίου 2017, κάθε κράτος μέλος που διαθέτει εξόχως απόκεντρες περιοχές εγκρίνει κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών που ενδιαφέρουν καθεμιά από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές του, κατόπιν διαβούλευσης με τις εν λόγω περιοχές.

3. Όσον αφορά τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που περιλαμβάνονται στους καταλόγους της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη δύνανται, εντός των αντίστοιχων εξόχως απόκεντρων περιοχών, να εφαρμόσουν μέτρα όμοια με αυτά που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 9, 13 έως 17, 19 και 20, όπως κρίνεται πρόσφορο. Τα εν λόγω μέτρα συνάδουν προς τη ΣΛΕΕ και κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

4. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή τους καταλόγους της παραγράφου 2, καθώς και κάθε επικαιροποίηση των εν λόγω καταλόγων, και ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΠΡΟΛΗΨΗ

Άρθρο 7

Περιορισμοί

1. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος δεν αποτελούν εκούσια το αντικείμενο καμίας από τις ακόλουθες ενέργειες:

α) εισαγωγή στην επικράτεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της διαμετακόμισης υπό τελωνειακή επιτήρηση·

β) διατήρηση, ακόμη και υπό περιορισμό·

γ) εκτροφή, ακόμη και υπό περιορισμό·

δ) μεταφορά, από την Ένωση ή εντός αυτής, με εξαίρεση τη μεταφορά ειδών σε εγκαταστάσεις με σκοπό την εξάλειψή τους·

ε) διάθεση στην αγορά·

στ) χρήση ή ανταλλαγή·

ζ) παροχή της δυνατότητας αναπαραγωγής ή καλλιέργεια, ακόμη και υπό περιορισμό·

η) ελευθέρωση στο περιβάλλον.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν την ακούσια εισαγωγή ή εξάπλωση, και εκ βαρείας αμελείας, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, των ξένων χωροκατακτητικών ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Άρθρο 8

Άδειες

1. Κατά παρέκκλιση των περιορισμών που επιβάλλονται στα στοιχεία α), β), γ), δ), στ) και ζ) του άρθρου 7 παράγραφος 1, και τηρουμένης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη θεσπίζουν σύστημα αδειοδότησης που επιτρέπει σε ορισμένες εγκαταστάσεις να προβαίνουν σε έρευνα ή μη επιτόπια διατήρηση με αντικείμενο χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος. Στις περιπτώσεις που η χρήση προϊόντων προερχόμενων από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος είναι αναγκαία για την προαγωγή της υγείας του ανθρώπου, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να συμπεριλάβουν την επιστημονική παραγωγή και την επακόλουθη φαρμακευτική χρήση στο σύστημα αδειοδότησης.

2. Τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούν τις σχετικές αρμόδιες αρχές να εκδίδουν τις άδειες της παραγράφου 1 για δραστηριότητες εκτελούμενες σε συνθήκες διατήρησης υπό περιορισμό οι οποίες πληρούν τους ακόλουθους όρους:

α) για τη διατήρηση και τον χειρισμό του χωροκατακτητικού ξένου είδους ενωσιακού ενδιαφέροντος χρησιμοποιούνται οι χώροι διατήρησης υπό περιορισμό που αναφέρονται στην παράγραφο 3·

β) η δραστηριότητα εκτελείται από προσωπικό που διαθέτει κατάλληλα προσόντα, όπως ορίζουν οι αρμόδιες αρχές·

γ) η μεταφορά προς και από τον χώρο διατήρησης υπό περιορισμό εκτελείται υπό συνθήκες που αποκλείουν τη διαφυγή των χωροκατακτητικών ξένων ειδών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην άδεια·

δ) στην περίπτωση χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος που είναι ζώα, αυτά σημαίνονται ή ταυτοποιούνται αποτελεσματικά με άλλον τρόπο, εφόσον είναι πρόσφορο, με τη χρήση μεθόδων που δεν προκαλούν πόνο, αγωνία ή ταλαιπωρία που είναι δυνατόν να αποφεύγεται·

ε) επιτυγχάνεται αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου διαφυγής ή εξάπλωσης ή απομάκρυνσης, λαμβάνοντας υπόψη την ταυτότητα, τη βιολογία και τα μέσα διασποράς του είδους, την προβλεπόμενη δραστηριότητα και τον αντίστοιχο χώρο διατήρησης υπό περιορισμό, την αλληλεπίδραση με το περιβάλλον και άλλους συναφείς παράγοντες·

στ) εφαρμόζεται συνεχής επιτήρηση και εκπονείται από τον αιτούντα ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση πιθανής διαφυγής ή εξάπλωσης, συμπεριλαμβανομένου σχεδίου εξάλειψης. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης εγκρίνεται από τη σχετική αρμόδια αρχή. Σε περίπτωση διαφυγής ή εξάπλωσης, το σχέδιο έκτακτης ανάγκης τίθεται αμέσως σε εφαρμογή και είναι δυνατή η προσωρινή ή μόνιμη ανάκληση της άδειας.

Η άδεια της παραγράφου 1 περιορίζεται σε αριθμό χωροκατακτητικών ξένων ειδών και δειγμάτων που δεν υπερβαίνει τη δυναμικότητα του χώρου διατήρησης υπό περιορισμό. Περιλαμβάνει τους περιορισμούς που απαιτούνται για τον μετριασμό του κινδύνου διαφυγής ή εξάπλωσης του εκάστοτε είδους. Συνοδεύει πάντα τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που αφορά, όταν αυτά διατηρούνται, εισάγονται στην Ένωση και μεταφέρονται στο εσωτερικό της.

3. Τα δείγματα θεωρείται ότι διατηρούνται υπό περιορισμό εάν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) είναι φυσικώς απομονωμένα και δεν μπορούν να διαφύγουν ή να εξαπλωθούν ή να απομακρυνθούν από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από τους χώρους όπου διατηρούνται υπό περιορισμό·

β) πρωτόκολλα καθαρισμού, διαχείρισης αποβλήτων και συντήρησης διασφαλίζουν ότι τα δείγματα ή αναπαραγώγιμα μέρη τους δεν μπορούν να διαφύγουν, να εξαπλωθούν ή να απομακρυνθούν από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα·

γ) η απομάκρυνση των δειγμάτων από τους χώρους διατήρησης υπό περιορισμό, η διάθεση ή καταστροφή ή ανώδυνη θανάτωσή τους εκτελούνται με τρόπο που αποκλείει τον πολλαπλασιασμό ή την αναπαραγωγή τους εκτός των χώρων διατήρησης υπό περιορισμό.

4. Κατά την υποβολή αίτησης για άδεια, ο αιτών προσκομίζει όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία ώστε να μπορεί η αρμόδια αρχή να κρίνει κατά πόσον πληρούνται οι όροι των παραγράφων 2 και 3.

5. Τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούν τη σχετική αρμόδια αρχή να ανακαλέσει ανά πάσα στιγμή την άδεια, οριστικά ή προσωρινά, εάν επέλθουν απρόβλεπτα συμβάντα με δυσμενείς επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα ή τις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες. Η ανάκληση άδειας αιτιολογείται από επιστημονικούς λόγους και, εάν οι επιστημονικές πληροφορίες δεν είναι ακόμη επαρκείς, βάσει της αρχής της προφύλαξης και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τους εθνικούς διοικητικούς κανόνες.

6. Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικής πράξης, τη μορφή του εγγράφου που χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο για την άδεια που χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 27 παράγραφος 2. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν αυτή τη μορφή για το έγγραφο που συνοδεύει την άδεια.

7. Για όλες τις άδειες που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη θέτουν αμελλητί στη διάθεση του κοινού στο διαδίκτυο τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) την επιστημονική και την κοινή ονομασία του χωροκατακτητικού ξένου είδους ενωσιακού ενδιαφέροντος για το οποίο χορηγήθηκε η άδεια·

β) το πλήθος ή τον όγκο των σχετικών δειγμάτων·

γ) τον σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκε η άδεια·

δ) τους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87.

8. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι επιθεωρήσεις διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση της εγκατάστασης με τους όρους που προβλέπονται στην εκδοθείσα άδεια.

Άρθρο 9

Εγκρίσεις

1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για λόγους επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος, μεταξύ άλλων κοινωνικής ή οικονομικής φύσης, τα κράτη μέλη δύνανται να δώσουν άδεια στις εγκαταστάσεις να διεξάγουν δραστηριότητες διαφορετικές από αυτές του άρθρου 8 παράγραφος 1 κατόπιν σχετικής έγκρισης της Επιτροπής, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου και υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφοι 2 και 3.

2. Η Επιτροπή εκπονεί και διαχειρίζεται ένα ηλεκτρονικό σύστημα εγκρίσεων και αποφαίνεται επί των αιτήσεων έγκρισης εντός 60 ημερών από τη λήψη τους.

3. Οι αιτήσεις έγκρισης υποβάλλονται από τα κράτη μέλη μέσω του συστήματος της παραγράφου 2.

4. Η αίτηση έγκρισης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α) προσδιορισμό της εγκατάστασης ή των ομάδων εγκαταστάσεων συμπεριλαμβανομένου του ονόματος και της διεύθυνσής τους·

β) την επιστημονική και την κοινή ονομασία του χωροκατακτητικού ξένου είδους ενωσιακού ενδιαφέροντος για το οποίο ζητείται έγκριση·

γ) τους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87·

δ) το πλήθος ή τον όγκο των σχετικών δειγμάτων·

ε) τους λόγους που δικαιολογούν την ανάγκη λήψης της σχετικής έγκρισης·

στ) λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που έχουν προβλεφθεί ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν είναι δυνατή η διαφυγή ή η εξάπλωση από τις εγκαταστάσεις διατήρησης υπό περιορισμό που θα χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση και τον χειρισμό του χωροκατακτητικού ξένου είδους, καθώς και των μέτρων που θα διασφαλίσουν ότι τυχόν μεταφορά του είδους που ενδεχομένως απαιτηθεί θα διεξαχθεί με τρόπο που καθιστά αδύνατη τη διαφυγή του·

ζ) εκτίμηση του κινδύνου διαφυγής του χωροκατακτητικού ξένου είδους ενωσιακού ενδιαφέροντος για το οποίο ζητείται έγκριση, συνοδευόμενη από περιγραφή των μέτρων μετριασμού του κινδύνου που θα εφαρμοστούν·

η) περιγραφή του προβλεπόμενου συστήματος επιτήρησης και του σχεδίου έκτακτης ανάγκης που έχει καταρτιστεί για την αντιμετώπιση τυχόν διαφυγής ή εξάπλωσης, συμπεριλαμβανομένου σχεδίου εξάλειψης όποτε απαιτείται·

θ) περιγραφή της σχετικής εθνικής νομοθεσίας που ισχύει για τις εν λόγω εγκαταστάσεις.

5. Η έγκριση εκδίδεται από την Επιτροπή, η οποία και την κοινοποιεί στη σχετική αρμόδια αρχή του κράτους μέλους. Η έγκριση περιλαμβάνει τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 4 και ορίζει τη διάρκειά της. Ανεξάρτητα από τη διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά την υποβολή της αίτησης σύμφωνα με το στοιχείο α) της παραγράφου 4, κάθε έγκριση αφορά συγκεκριμένη εγκατάσταση. Η έγκριση περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με την παροχή συμπληρωματικού αποθέματος ή αποθέματος αντικατάστασης στην εγκατάσταση, για τα οποία ζητείται έγκριση.

6. Μετά τη χορήγηση της έγκρισης από την Επιτροπή, η σχετική αρμόδια αρχή μπορεί να εκδώσει την άδεια που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφοι 4 έως 8. Η αρμόδια αρχή υποχρεούται να συμπεριλαμβάνει στις άδειες τις διατάξεις που περιέχονται στην έγκριση της Επιτροπής.

7. Η Επιτροπή απορρίπτει την αίτηση έγκρισης εάν δεν εκπληρώνεται οποιαδήποτε από τις συναφείς υποχρεώσεις που προβλέπει ο παρών κανονισμός.

8. Η Επιτροπή ενημερώνει το συντομότερο δυνατόν το οικείο κράτος μέλος για οποιαδήποτε αίτηση χορήγησης άδειας απορρίπτει βάσει της παραγράφου 7, προσδιορίζοντας τον λόγο της απόρριψης.

Άρθρο 10

Μέτρα έκτακτης ανάγκης

1. Όταν ένα κράτος μέλος διαθέτει στοιχεία που αποδεικνύουν την παρουσία ή τον άμεσο κίνδυνο εισαγωγής στην επικράτειά του ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους που δεν περιλαμβάνεται στον ενωσιακό κατάλογο, αλλά για το οποίο οι σχετικές αρμόδιες αρχές έχουν διαπιστώσει, βάσει προκαταρκτικών επιστημονικών στοιχείων, ότι είναι πιθανό να πληροί τα κριτήρια του άρθρου 4 παράγραφος 3, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης που συνίστανται σε οποιονδήποτε από τους περιορισμούς του άρθρου 7 παράγραφος 1.

2. Το κράτος μέλος που εφαρμόζει στην εθνική του επικράτεια μέτρα έκτακτης ανάγκης τα οποία περιλαμβάνουν την εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχεία α), δ) ή ε) κοινοποιεί αμέσως στην Επιτροπή και σε όλα τα άλλα κράτη μέλη τα ληφθέντα μέτρα, καθώς και τα στοιχεία που δικαιολογούν τη λήψη τους.

3. Το εν λόγω κράτος μέλος διενεργεί χωρίς καθυστέρηση, βάσει των διαθέσιμων τεχνικών και επιστημονικών πληροφοριών, και σε κάθε περίπτωση εντός 24 μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων έκτακτης ανάγκης, εκτίμηση κινδύνου δυνάμει του άρθρου 5 για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που υπόκεινται στα μέτρα έκτακτης ανάγκης με σκοπό να συμπεριληφθούν στον ενωσιακό κατάλογο.

4. Όταν η Επιτροπή λαμβάνει την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή διαθέτει άλλα στοιχεία που αποδεικνύουν την παρουσία ή τον άμεσο κίνδυνο εισαγωγής στην Ένωση ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους που δεν περιλαμβάνεται στον ενωσιακό κατάλογο, αλλά είναι πιθανό να πληροί τα κριτήρια του άρθρου 4 παράγραφος 3, εξετάζει, με βάση προκαταρκτικά επιστημονικά στοιχεία, εάν το είδος αυτό είναι πιθανό να πληροί τα εν λόγω κριτήρια. Όταν η Επιτροπή αποφαίνεται ότι τα κριτήρια του άρθρου 4 παράγραφος 3 είναι πιθανό να πληρούνται, θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, μέτρα έκτακτης ανάγκης για την Ένωση, που συνίστανται σε οποιονδήποτε από τους περιορισμούς του άρθρου 7 παράγραφος 1 για περιορισμένη χρονική περίοδο αναφορικά με τους κινδύνους που ενέχει το συγκεκριμένο είδος. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 27 παράγραφος 2.

5. Όταν εκδίδεται εκτελεστική πράξη από την Επιτροπή βάσει της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη καταργούν ή τροποποιούν τα ληφθέντα μέτρα έκτακτης ανάγκης, όπως απαιτείται.

6. Τα κράτη μέλη καταργούν ή τροποποιούν επίσης τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που έχουν λάβει εάν η Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1, συμπεριλάβει το χωροκατακτητικό ξένο είδος στον ενωσιακό κατάλογο.

7. Εάν, μετά από εκτίμηση κινδύνου που διενεργήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή δεν συμπεριλάβει το χωροκατακτητικό ξένο είδος στον ενωσιακό κατάλογο, τα κράτη μέλη καταργούν τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που έλαβαν δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και δύνανται να συμπεριλάβουν το εν λόγω είδος σε εθνικό κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών εθνικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1, καθώς επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενισχυμένης περιφερειακής συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 11.

Άρθρο 11

Χωροκατακτητικά ξένα είδη περιφερειακού ενδιαφέροντος και είδη ιθαγενή στην Ένωση

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιλέξουν, μεταξύ των ειδών του καταλόγου εθνικού ενδιαφέροντος που έχουν εκπονήσει σύμφωνα με το άρθρο 12, είδη ιθαγενή ή μη ιθαγενή στην Ένωση που απαιτούν ενισχυμένη περιφερειακή συνεργασία.

2. Κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού των οικείων κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1. Όποτε υπάρχει ανάγκη, με βάση τις επιπτώσεις ορισμένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών στη βιοποικιλότητα και στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, καθώς επίσης στην υγεία του ανθρώπου και στην οικονομία, και υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική ανάγκη επιβεβαιώνεται πλήρως κατόπιν ενδελεχούς ανάλυσης από το αιτούν κράτος μέλος των προβαλλόμενων λόγων για ενισχυμένη περιφερειακή συνεργασία, η Επιτροπή δύναται να ορίσει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, ότι τα οικεία κράτη μέλη εφαρμόζουν, τηρουμένων των αναλογιών, στην επικράτειά τους ή σε τμήμα αυτής, τις διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 16, το άρθρο 17 παρά τις διατάξεις του άρθρου 18, καθώς και ότι εφαρμόζουν τα άρθρα 19 και 20, όπως απαιτείται. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 27 παράγραφος 2.

3. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη περιφερειακού ενδιαφέροντος που είναι ιθαγενή ενός κράτους μέλους δεν υπόκεινται στις διατάξεις των άρθρων 13, 14, 16, 17, 19, 20 και 24 στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη όπου τα είδη αυτά είναι ιθαγενή συνεργάζονται με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη για την αξιολόγηση των διαδρομών σύμφωνα με το άρθρο 13 και, κατόπιν διαβούλευσης με τα άλλα κράτη μέλη, δύνανται να θεσπίσουν σχετικά μέτρα ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω εξάπλωση αυτών των ειδών σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 1.

Άρθρο 12

Χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να εκπονούν εθνικό κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών εθνικού ενδιαφέροντος. Για τα εν λόγω χωροκατακτητικά ξένα είδη, τα κράτη μέλη δύνανται να εφαρμόζουν, εντός της επικράτειάς τους, μέτρα όπως τα προβλεπόμενα στα άρθρα 7, 8, 13 έως 17, 19 και 20, όπως απαιτείται. Τα εν λόγω μέτρα συνάδουν προς τη ΣΛΕΕ και κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή και στα υπόλοιπα κράτη μέλη τα είδη που θεωρούν χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος και τους περιορισμούς που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 13

Σχέδια δράσης για τις διαδρομές των χωροκατακτητικών ξένων ειδών

1. Το αργότερο εντός 18 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης του ενωσιακού καταλόγου, τα κράτη μέλη διενεργούν ενδελεχή ανάλυση των διαδρομών ακούσιας εισαγωγής και εξάπλωσης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, κατ' ελάχιστον στην επικράτειά τους, καθώς και στα θαλάσσια ύδατά τους όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1) της οδηγίας 2008/56/ΕΚ, και προσδιορίζουν τις διαδρομές που απαιτούν δράση κατά προτεραιότητα («διαδρομές προτεραιότητας»), λόγω του όγκου των ειδών ή των δυνητικών ζημιών που προκαλούνται από τα είδη που εισέρχονται στην Ένωση ακολουθώντας αυτές τις διαδρομές.

2. Εντός τριών ετών από την ημερομηνία έγκρισης του ενωσιακού καταλόγου κάθε κράτος μέλος θεσπίζει και εφαρμόζει είτε ένα σχέδιο δράσης είτε σειρά σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των διαδρομών προτεραιότητας που έχει προσδιορίσει δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Τα εν λόγω σχέδια δράσης περιλαμβάνουν χρονοδιαγράμματα ενεργειών και περιγράφουν τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν και, κατά περίπτωση, εθελοντικές ενέργειες και κώδικες ορθής πρακτικής για την αντιμετώπιση των διαδρομών προτεραιότητας και την αποτροπή της ακούσιας εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών προς την Ένωση ή εντός αυτής.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την ύπαρξη συντονισμού με στόχο την εκπόνηση σχεδίου δράσης ή σειράς σχεδίων δράσης συντονισμένων στο κατάλληλο περιφερειακό επίπεδο βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 1. Στις περιπτώσεις που δεν εκπονούνται τέτοια περιφερειακά σχέδια δράσης, τα κράτη μέλη εκπονούν και εφαρμόζουν σχέδια δράσης που καλύπτουν την επικράτειά τους και τα οποία συντονίζονται στον μέγιστο δυνατό βαθμό στο κατάλληλο περιφερειακό επίπεδο.

4. Τα σχέδια δράσης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν, ειδικότερα, μέτρα βασισμένα σε ανάλυση κόστους-οφέλους που αποσκοπούν στα εξής:

α) να ευαισθητοποιήσουν·

β) να ελαχιστοποιήσουν την επιμόλυνση εμπορευμάτων και αγαθών, καθώς και κάθε οχήματος και εξοπλισμού, από δείγματα χωροκατακτητικών ξένων ειδών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την αντιμετώπιση της μεταφοράς χωροκατακτητικών ξένων ειδών από τρίτες χώρες·

γ) να διασφαλίσουν ότι διενεργούνται κατάλληλοι έλεγχοι στα σύνορα της Ένωσης, εκτός των επίσημων ελέγχων που διενεργούνται δυνάμει του άρθρου 15.

5. Τα σχέδια δράσης που εκπονούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 διαβιβάζονται χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή. Τουλάχιστον ανά εξαετία μετά την τελευταία διαβίβαση, τα κράτη μέλη αναθεωρούν τα σχέδια δράσης και τα διαβιβάζουν εκ νέου στην Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΓΚΑΙΡΗ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΑΧΕΙΑ ΕΞΑΛΕΙΨΗ

Άρθρο 14

Σύστημα επιτήρησης

1. Εντός 18 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης του ενωσιακού καταλόγου τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή, ή εντάσσουν στο ήδη υπάρχον σύστημά τους, σύστημα επιτήρησης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος, το οποίο συλλέγει και καταγράφει δεδομένα σχετικά με την εμφάνιση χωροκατακτητικών ξένων ειδών στο περιβάλλον, μέσω έρευνας, παρακολούθησης ή άλλων διαδικασιών, με σκοπό την αποτροπή της εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών στην Ένωση.

2. Το σύστημα επιτήρησης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου:

α) καλύπτει την επικράτεια των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων χωρικών υδάτων, με σκοπό τη διαπίστωση της παρουσίας και κατανομής νέων και ήδη εγκαταστημένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος·

β) είναι επαρκώς δυναμικό ώστε να ανιχνεύει γρήγορα την εμφάνιση στο περιβάλλον της επικράτειας ή μέρους της επικράτειας των κρατών μελών κάθε χωροκατακτητικού ξένου είδους ενωσιακού ενδιαφέροντος, η παρουσία του οποίου ήταν προηγουμένως άγνωστη·

γ) αναπτύσσει περαιτέρω, χωρίς ασυμβατότητες και αλληλοεπικαλύψεις, τις σχετικές διατάξεις περί αξιολόγησης και παρακολούθησης που θεσπίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή διεθνείς συμφωνίες και αξιοποιεί τις πληροφορίες που παρέχονται από τα υπάρχοντα συστήματα επιτήρησης και παρακολούθησης όπως περιγράφονται στο άρθρο 11 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, στο άρθρο 8 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και στο άρθρο 11 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ·

δ) λαμβάνει υπόψη τις σχετικές διασυνοριακές επιπτώσεις και τα σχετικά διασυνοριακά χαρακτηριστικά, στον βαθμό που είναι εφικτό.

Άρθρο 15

Επίσημοι έλεγχοι

1. Το αργότερο στις 2 Ιανουαρίου 2016, τα κράτη μέλη εγκαθιστούν πλήρως λειτουργικές δομές για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την αποτροπή της εκούσιας εισαγωγής στην Ένωση χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος. Οι εν λόγω επίσημοι έλεγχοι ισχύουν για τις κατηγορίες εμπορευμάτων που εμπίπτουν στους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας στις οποίες γίνεται αναφορά στον ενωσιακό κατάλογο, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5.

2. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν τους δέοντες ελέγχους βάσει των κινδύνων στα εμπορεύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου επαληθεύοντας ότι:

α) δεν περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο· ή

β) καλύπτονται από εν ισχύι άδεια όπως αναφέρεται στο άρθρο 8.

3. Οι έλεγχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, οι οποίοι περιλαμβάνουν έλεγχο εγγράφων, ταυτότητας και, όπου απαιτείται, φυσικούς ελέγχους, διενεργούνται τη στιγμή της εισαγωγής των εμπορευμάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου στην Ένωση. Στις περιπτώσεις που η νομοθεσία της Ένωσης σχετικά με τους επίσημους ελέγχους ήδη προβλέπει συγκεκριμένους επίσημους ελέγχους σε συνοριακές οντότητες σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και τις οδηγίες 91/496/ΕΟΚ και 97/78/ΕΚ ή σε σημεία εισόδου σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/ΕΚ, για τις κατηγορίες εμπορευμάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη αναθέτουν την ευθύνη διενέργειας των ελέγχων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου στις αρμόδιες αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η διενέργεια τέτοιων ελέγχων βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 ή του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) της οδηγίας 2000/29/ΕΚ.

4. Για τον χειρισμό σε ελεύθερες ζώνες ή ελεύθερες αποθήκες των εμπορευμάτων της παραγράφου 1 και την υπαγωγή τους στις τελωνειακές διαδικασίες της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία, της διαμετακόμισης, της τελωνειακής αποταμίευσης, της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, της μεταποίησης υπό τελωνειακό έλεγχο και της άδειας προσωρινής εισαγωγής απαιτείται η υποβολή των κάτωθι εγγράφων στις τελωνειακές αρχές:

α) του σχετικού εγγράφου εισόδου, δεόντως συμπληρωμένου από τις αρμόδιες αρχές της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, που βεβαιώνει ότι πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στην παράγραφο 2του παρόντος άρθρου, στις περιπτώσεις που οι έλεγχοι έχουν διενεργηθεί σε συνοριακές οντότητες σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και τις οδηγίες 91/496/ΕΟΚ και 97/78/ΕΚ ή σε σημεία εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ι) της οδηγίας 2000/29/ΕΚ. Ακολουθείται υποχρεωτικά η τελωνειακή διαδικασία που αναφέρεται στο εν λόγω έγγραφο· ή

β) άλλου εγγράφου που να αποδεικνύει ότι οι έλεγχοι διενεργήθηκαν με ικανοποιητικά αποτελέσματα στις περιπτώσεις που τα εμπορεύματα δεν υπόκεινται σε επίσημους ελέγχους σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, καθώς και του σχετικού εγγράφου εισόδου.

Τα έγγραφα αυτά είναι δυνατόν να υποβληθούν και ηλεκτρονικά.

5. Εάν από τους ελέγχους προκύψει μη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό:

α) οι τελωνειακές αρχές αναστέλλουν την υπαγωγή σε τελωνειακή διαδικασία ή δεσμεύουν τα εμπορεύματα·

β) οι αρμόδιες αρχές της παραγράφου 3 δεσμεύουν τα εμπορεύματα.

Σε περίπτωση δέσμευσης εμπορευμάτων, η φύλαξή τους ανατίθεται στην αρμόδια αρχή που είναι επιφορτισμένη με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η αρμόδια αρχή ενεργεί σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν συγκεκριμένα καθήκοντα σε άλλες αρχές.

6. Οι δαπάνες που προκύπτουν κατά τη διενέργεια των επαληθεύσεων και αυτές που οφείλονται σε μη συμμόρφωση επιβαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο εντός της Ένωσης το οποίο έφερε τα εμπορεύματα στην Ένωση, εκτός εάν το οικείο κράτος μέλος λάβει αντίθετη απόφαση.

7. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή διαδικασίες που διασφαλίζουν την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών καθώς και τον αποδοτικό και αποτελεσματικό συντονισμό και συνεργασία κατά τις επαληθεύσεις της παραγράφου 2 μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων αρχών.

8. Με βάση τις βέλτιστες πρακτικές, η Επιτροπή από κοινού με τα κράτη μέλη εκπονούν κατευθυντήριες γραμμές και προγράμματα κατάρτισης για να διευκολύνουν την ταυτοποίηση και τον εντοπισμό χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος και τη διενέργεια αποδοτικών και αποτελεσματικών ελέγχων.

9. Στις περιπτώσεις που έχουν εκδοθεί άδειες σύμφωνα με το άρθρο 8, η τελωνειακή διασάφηση ή οι σχετικές γνωστοποιήσεις προς τη συνοριακή οντότητα περιέχουν παραπομπή σε εν ισχύι άδεια που καλύπτει τα δηλωθέντα εμπορεύματα.

Άρθρο 16

Γνωστοποιήσεις έγκαιρου εντοπισμού

1. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν το σύστημα επιτήρησης που θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 14 και τις πληροφορίες που συλλέγονται κατά τους επίσημους ελέγχους που προβλέπονται στο άρθρο 15 για την επιβεβαίωση του έγκαιρου εντοπισμού της εισαγωγής ή παρουσίας χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν εγγράφως χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή τον έγκαιρο εντοπισμό της εισαγωγής ή παρουσίας χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος και ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, ειδικότερα δε:

α) την εμφάνιση στην επικράτειά τους, ή σε τμήμα της, ειδών που περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο και των οποίων η παρουσία ήταν προηγουμένως άγνωστη στην επικράτειά τους ή σε τμήμα της·

β) την επανεμφάνιση στην επικράτειά τους, ή σε τμήμα της, ειδών που περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο, μετά την αναφορά της εξάλειψής τους.

Άρθρο 17

Ταχεία εξάλειψη σε αρχικό στάδιο της εισβολής

1. Μετά τον έγκαιρο εντοπισμό και εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση της γνωστοποίησης έγκαιρου εντοπισμού που αναφέρεται στο άρθρο 16, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μέτρα εξάλειψης, τα οποία και γνωστοποιούν στην Επιτροπή, ενημερώνοντας σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

2. Κατά την εφαρμογή μέτρων εξάλειψης, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι είναι αποτελεσματικές για την επίτευξη της πλήρους και μόνιμης απομάκρυνσης του πληθυσμού του εκάστοτε χωροκατακτητικού ξένου είδους, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά μη στοχευόμενα είδη και τους οικοτόπους τους, και διασφαλίζοντας ότι αποφεύγεται κάθε περιττός πόνος, αγωνία ή ταλαιπωρία των ζώων.

3. Τα κράτη μέλη παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα της εξάλειψης. Τα κράτη μέλη δύνανται να χρησιμοποιούν το σύστημα επιτήρησης του άρθρου 14 για τον σκοπό αυτόν. Η επιτήρηση περιλαμβάνει εκτίμηση των επιπτώσεων στα μη στοχευόμενα είδη, κατά περίπτωση.

4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την αποτελεσματικότητα των ληφθέντων μέτρων και γνωστοποιούν στην Επιτροπή την εξάλειψη πληθυσμών χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος. Διαβιβάζουν επίσης αυτές τις πληροφορίες σε άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Άρθρο 18

Παρεκκλίσεις από την υποχρέωση ταχείας εξάλειψης

1. Τα κράτη μέλη δύνανται, βασιζόμενα σε ισχυρά επιστημονικά στοιχεία, να αποφασίζουν εντός δύο μηνών από τον εντοπισμό ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους του άρθρου 16, να μην λάβουν μέτρα εξάλειψης εάν συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) καταδεικνύεται ότι η εξάλειψη είναι τεχνικά ανέφικτη, επειδή οι διαθέσιμες μέθοδοι εξάλειψης δεν μπορούν να εφαρμοστούν στο περιβάλλον όπου έχει εγκατασταθεί το συγκεκριμένο χωροκατακτητικό ξένο είδος·

β) έχει καταδειχθεί με εύλογη βεβαιότητα, μέσω ανάλυσης κόστους-οφέλους βασισμένης στα διαθέσιμα δεδομένα, ότι το κόστος θα είναι μακροπρόθεσμα εξαιρετικά υψηλό και δυσανάλογο με τα οφέλη της εξάλειψης·

γ) δεν υπάρχουν μέθοδοι εξάλειψης ή οι διαθέσιμες μέθοδοι έχουν πολύ σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου, στο περιβάλλον ή σε άλλα είδη.

Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση την απόφασή του στην Επιτροπή εγγράφως. Η γνωστοποίηση συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα τεκμηρίωσης που προβλέπονται στα στοιχεία α), β) και γ) του πρώτου εδαφίου.

2. Η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, να απορρίψει την απόφαση που της γνωστοποιείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην εν λόγω παράγραφο.

3. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 27 παράγραφος 2. Τα σχέδια εκτελεστικών πράξεων υποβάλλονται στην επιτροπή του άρθρου 27 παράγραφος 1 εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης του κράτους μέλους.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται μέτρα περιορισμού για την αποτροπή της περαιτέρω εξάπλωσης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών σε άλλα κράτη μέλη στις περιπτώσεις που, δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δεν λαμβάνονται μέτρα εξάλειψης.

5. Όταν η Επιτροπή απορρίπτει μια απόφαση γνωστοποιηθείσα κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, το οικείο κράτος μέλος εφαρμόζει χωρίς καθυστέρηση τα μέτρα εξάλειψης που αναφέρονται στο άρθρο 17.

6. Όταν η Επιτροπή δεν απορρίπτει μια απόφαση γνωστοποιηθείσα κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, το χωροκατακτητικό ξένο είδος υπόκειται στα διαχειριστικά μέτρα του άρθρου 19.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΥΡΕΩΣ ΕΞΑΠΛΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ

Άρθρο 19

Διαχειριστικά μέτρα

1. Εντός 18 μηνών αφότου ένα χωροκατακτητικό ξένο είδος συμπεριληφθεί στον ενωσιακό κατάλογο, τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή αποτελεσματικά διαχειριστικά μέτρα για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος για τα οποία τα κράτη μέλη έχουν διαπιστώσει ότι έχουν εξαπλωθεί ευρέως στην επικράτειά τους, προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν τις επιπτώσεις των ειδών αυτών στη βιοποικιλότητα, στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες και, όταν συντρέχει περίπτωση, στην υγεία του ανθρώπου ή στην οικονομία.

Τα εν λόγω διαχειριστικά μέτρα είναι ανάλογα προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, βασίζονται σε ανάλυση κόστους-οφέλους και περιλαμβάνουν, στον βαθμό που είναι εφικτό, τα μέτρα αποκατάστασης που αναφέρονται στο άρθρο 20. Ιεραρχούνται ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνου και την οικονομική αποδοτικότητά τους.

2. Τα διαχειριστικά μέτρα συνίστανται σε θανατηφόρα ή μη θανατηφόρα φυσικά, χημικά ή βιολογικά μέτρα που αποσκοπούν στην εξάλειψη, στον έλεγχο του πληθυσμού ή στον περιορισμό του πληθυσμού ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους. Κατά περίπτωση, τα διαχειριστικά μέτρα περιλαμβάνουν μέτρα που εφαρμόζονται στο οικοσύστημα-αποδέκτη με σκοπό να αυξήσουν την ανθεκτικότητά του σε τρέχουσες και μελλοντικές εισβολές. Η εμπορική χρήση ήδη εγκατεστημένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών είναι δυνατόν να επιτραπεί προσωρινά στο πλαίσιο των διαχειριστικών μέτρων που αποσκοπούν στην εξάλειψή τους, στον έλεγχο ή στον περιορισμό του πληθυσμού τους, υπό την προϋπόθεση αυστηρής αιτιολόγησης και εφόσον έχουν προβλεφθεί όλοι οι δέοντες έλεγχοι προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν νέα εξάπλωση.

3. Κατά την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στις χρησιμοποιούμενες μεθόδους λαμβάνονται δεόντως υπόψη η υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά μη στοχευόμενα είδη και τους οικοτόπους τους, και διασφαλίζοντας ότι, όταν τα μέτρα στοχεύουν ζώα, αποφεύγεται κάθε περιττός πόνος, αγωνία ή ταλαιπωρία χωρίς να επηρεάζεται η αποτελεσματικότητα των διαχειριστικών μέτρων.

4. Το σύστημα επιτήρησης που προβλέπεται στο άρθρο 14 σχεδιάζεται και χρησιμοποιείται για να παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα των μέτρων εξάλειψης, ελέγχου του πληθυσμού ή περιορισμού του πληθυσμού όσον αφορά την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα, στις σχετικές οικοσυστημικές υπηρεσίες και, όταν συντρέχει περίπτωση, στην υγεία του ανθρώπου ή στην οικονομία. Η επιτήρηση περιλαμβάνει εκτίμηση των επιπτώσεων στα μη στοχευόμενα είδη, κατά περίπτωση.

5. Εάν υφίσταται σημαντικός κίνδυνος εξάπλωσης ενός χωροκατακτητικού ξένου είδους που παρουσιάζει ενδιαφέρον για την Ένωση σε άλλο κράτος μέλος, τα κράτη μέλη στα οποία απαντάται το εν λόγω είδος ειδοποιούν αμέσως τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή. Κατά περίπτωση, τα οικεία κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή διαχειριστικά μέτρα βάσει κοινής συμφωνίας. Εάν ενδέχεται να πληγούν και τρίτες χώρες από την εξάπλωση, το πληγέν κράτος μέλος καταβάλλει προσπάθειες για την ενημέρωση των εν λόγω τρίτων χωρών.

Άρθρο 20

Αποκατάσταση των οικοσυστημάτων που έχουν υποστεί ζημίες

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα αποκατάστασης για να υποβοηθήσουν την αποκατάσταση οικοσυστημάτων που έχουν υποβαθμιστεί, υποστεί ζημίες ή καταστραφεί από χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, εκτός εάν καταδειχθεί με εύλογη βεβαιότητα, μέσω ανάλυσης κόστους-οφέλους βασισμένης στα διαθέσιμα δεδομένα, ότι το κόστος των εν λόγω μέτρων θα είναι υψηλό και δυσανάλογο προς τα οφέλη της αποκατάστασης.

2. Τα μέτρα αποκατάστασης της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

α) μέτρα που ενισχύουν την ικανότητα των οικοσυστημάτων τα οποία έχουν εκτεθεί σε διατάραξη λόγω της παρουσίας χωροκατακτητικών ξένων ειδών να ανθίστανται, να απορροφούν και να προσαρμόζονται στις επιδράσεις της, καθώς και να ανακάμπτουν από αυτές·

β) μέτρα που στηρίζουν την αποτροπή της εκ νέου εισβολής έπειτα από εκστρατεία εξάλειψης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21

Ανάκτηση κόστους

Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]), τα κράτη μέλη επιδιώκουν την ανάκτηση του κόστους των μέτρων που απαιτούνται για την πρόληψη, την ελαχιστοποίηση ή τον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, συμπεριλαμβανομένου του κόστους από την άποψη του περιβάλλοντος και των υποδομών καθώς και του κόστους αποκατάστασης.

Άρθρο 22

Συνεργασία και συντονισμός

1. Τα κράτη μέλη, όταν τηρούν τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τα χωροκατακτητικά ξένα είδη, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διασφαλίζεται ο συντονισμός με όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και, όποτε κρίνεται εφικτό και δέον, να αξιοποιούνται οι ήδη υπάρχουσες δομές που προβλέπονται από περιφερειακές ή διεθνείς συμφωνίες. Πιο συγκεκριμένα, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διασφάλιση συντονισμού με άλλα κράτη μέλη με τα οποία:

α) έχουν κοινές θαλάσσιες υποπεριοχές σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ, όσον αφορά τα θαλάσσια είδη·

β) ανήκουν σε κοινές βιογεωγραφικές περιοχές σύμφωνα με το άρθρο 1 στοιχείο γ) σημείο iii) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όσον αφορά τα μη θαλάσσια είδη·

γ) μοιράζονται τα ίδια σύνορα·

δ) έχουν κοινή λεκάνη απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, όσον αφορά τα είδη του γλυκού νερού·

ε) έχουν οποιοδήποτε άλλο κοινό ζήτημα προς επίλυση.

([1]) Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

Κατόπιν αιτήματος των εμπλεκομένων κρατών μελών, η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες προς διευκόλυνση του συντονισμού.

2. Τα κράτη μέλη, κατά τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τα χωροκατακτητικά ξένα είδη, επιδιώκουν τη συνεργασία με τρίτες χώρες, όπως ενδείκνυται, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας τις υπάρχουσες δομές που προβλέπονται από περιφερειακές ή διεθνείς συμφωνίες, για τον σκοπό της επίτευξης των στόχων του παρόντος κανονισμού.

3. Τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να εφαρμόσουν διατάξεις όπως αυτές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για να διασφαλίσουν τον συντονισμό και τη συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη όσον αφορά τα χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος τα οποία περιλαμβάνονται σε εθνικές λίστες εγκριθείσες σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1. Τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να θεσπίσουν μηχανισμούς για συνεργασία στο κατάλληλο επίπεδο σχετικά με τα εν λόγω χωροκατακτητικά ξένα είδη. Οι μηχανισμοί αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων, σχέδια δράσης για τους διαδρόμους και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε θέματα διαχείρισης, ελέγχου και εξάλειψης των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και προγράμματα για την ευαισθητοποίηση του κοινού ή την εκπαίδευσή του.

Άρθρο 23

Αυστηρότεροι εθνικοί κανόνες

Τα κράτη μέλη δύνανται να διατηρούν ή να θεσπίζουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες με σκοπό την πρόληψη της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών. Τα εν λόγω μέτρα τηρούν τη ΣΛΕΕ και κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

1. Το αργότερο την 1η Ιουνίου 2019, και ανά εξαετία έκτοτε, τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

α) περιγραφή, ή επικαιροποίηση περιγραφής, του συστήματος επιτήρησης το οποίο εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 14 και του συστήματος επίσημου ελέγχου των ξένων ειδών που εισέρχονται στην Ένωση το οποίο εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 15·

β) την κατανομή των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ή περιφερειακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 στην επικράτειά τους, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με μεταναστευτικά ή αναπαραγωγικά πρότυπα·

γ) πληροφορίες σχετικά με τα είδη που θεωρούνται χωροκατακτητικά ξένα είδη εθνικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2·

δ) τα σχέδια δράσης του άρθρου 13 παράγραφος 2·

ε) συγκεντρωτικές πληροφορίες, που καλύπτουν ολόκληρη την εθνική επικράτεια, για τα μέτρα εξάλειψης που λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 17 και τα διαχειριστικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 19, καθώς και για την αποτελεσματικότητά τους και τις επιπτώσεις σε μη στοχευόμενα είδη·

στ) τον αριθμό των αδειών που αναφέρονται στο άρθρο 8 και τον σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκαν·

ζ) μέτρα που έχουν ληφθεί για την ενημέρωση του κοινού ως προς την παρουσία ξένου είδους καθώς και τις ενέργειες στις οποίες κλήθηκαν να προβούν οι πολίτες·

η) τις επιθεωρήσεις που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 8· και

θ) πληροφορίες σχετικά με το κόστος των μέτρων που ελήφθησαν για να επιτευχθεί η συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό, εφόσον είναι διαθέσιμες.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τις αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, έως τις 5 Νοεμβρίου 2015.

3. Έως την 1η Ιουνίου 2021, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων του ενωσιακού καταλόγου, των σχεδίων δράσης του άρθρου 13 παράγραφος 2, του συστήματος επιτήρησης, των τελωνειακών ελέγχων, της υποχρέωσης εξάλειψης και των υποχρεώσεων διαχείρισης, και θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, η οποία μπορεί να συνοδεύεται από νομοθετικές προτάσεις για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στον ενωσιακό κατάλογο. Στην ανωτέρω αξιολόγηση θα συμπεριληφθεί επίσης εξέταση της αποτελεσματικότητας των εκτελεστικών διατάξεων σχετικά με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη περιφερειακού ενδιαφέροντος, της ανάγκης και του εφικτού της συμπερίληψης ιθαγενών ειδών στον ενωσιακό κατάλογο και του κατά πόσον απαιτείται περαιτέρω εναρμόνιση για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των σχεδίων δράσης και των μέτρων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη.

4. Η Επιτροπή καθορίζει με εκτελεστικές πράξεις τους τεχνικούς μορφοτύπους των εκθέσεων με στόχο την απλούστευση και τον εξορθολογισμό της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις πληροφορίες που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 27 παράγραφος 2.

Άρθρο 25

Σύστημα πληροφοριακής υποστήριξης

1. Η Επιτροπή εγκαθιστά προοδευτικά ένα σύστημα πληροφοριακής υποστήριξης, που είναι απαραίτητο για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

2. Έως τις 2 Ιανουαρίου 2016, το σύστημα αυτό θα περιλαμβάνει έναν μηχανισμό πληροφοριακής υποστήριξης (data support) που διασυνδέει υφιστάμενα συστήματα δεδομένων σχετικά με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη, με ιδιαίτερη έμφαση στις πληροφορίες που αφορούν τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, ώστε να διευκολυνθεί η υποβολή εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 24.

Ο μηχανισμός πληροφοριακής υποστήριξης του πρώτου εδαφίου μετατρέπεται σε βοηθητικό εργαλείο της Επιτροπής και των κρατών μελών για τη διαχείριση των γνωστοποιήσεων που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 2.

3. Έως τις 2 Ιανουαρίου 2019, ο μηχανισμός πληροφοριακής υποστήριξης της παραγράφου 2 θα έχει μετατραπεί σε μηχανισμό ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με άλλες πτυχές της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Μπορεί επίσης να συμπεριλάβει πληροφορίες σχετικά με χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, διαδρομές, εκτίμηση κινδύνου, μέτρα διαχείρισης και εξάλειψης, όπου συντρέχει περίπτωση.

Άρθρο 26

Συμμετοχή του κοινού

Κατά τη θέσπιση σχεδίων δράσης δυνάμει του άρθρου 13 του παρόντος κανονισμού και διαχειριστικών μέτρων δυνάμει του άρθρου 19 του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη παρέχουν εγκαίρως στο κοινό αποτελεσματικές ευκαιρίες συμμετοχής στην κατάρτιση, τροποποίηση και αναθεώρηση των εν λόγω σχεδίων/μέτρων, χρησιμοποιώντας τις ρυθμίσεις που έχουν ήδη καθορίσει σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2003/35/ΕΚ.

Άρθρο 27

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και μπορεί να επικουρείται στα καθήκοντά της από το επιστημονικό φόρουμ του άρθρου 28.

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

3. Εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 28

Επιστημονικό φόρουμ

Η Επιτροπή διασφαλίζει τη συμμετοχή εκπροσώπων της επιστημονικής κοινότητας διοριζόμενων από τα κράτη μέλη, οι οποίοι παρέχουν συμβουλές επί κάθε επιστημονικού ζητήματος που άπτεται της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τα άρθρα 4, 5, 10 και 18. Συνεδριάζουν στους κόλπους ενός επιστημονικού φόρουμ. Η Επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό του φόρουμ.

Άρθρο 29

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 παράγραφος 3 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο διάρκειας πέντε ετών από την 1η Ιανουαρίου 2015. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετίας. Η εξουσιοδότηση παρατείνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εκφράσει αντιρρήσεις όσον αφορά την παράταση το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.

3. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 παράγραφος 3 εξουσιοδότηση μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης επιφέρει τη λήξη της εξουσιοδότησης που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Η Επιτροπή, μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί συγχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 τίθενται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις ούτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτε από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από τη λήξη της προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 30

Κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις σχετικά με τις κυρώσεις που πρέπει να εφαρμόζονται σε περίπτωση παράβασης του παρόντος κανονισμού. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους.

2. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

3. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις μπορούν να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις εξής:

α) χρηματικές ποινές·

β) κατάσχεση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος·

γ) άμεση αναστολή ή ανάκληση άδειας που χορηγήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 8.

4. Έως τις 2 Ιανουαρίου 2016, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτών χωρίς καθυστέρηση.

Άρθρο 31

Μεταβατικές διατάξεις για ιδιοκτήτες που δεν είναι έμποροι

1. Κατά παρέκκλιση των στοιχείων β) και δ) του άρθρου 7 παράγραφος 1, οι ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς τα οποία δεν διατηρούνται για εμπορικούς σκοπούς και ανήκουν σε είδη που περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο επιτρέπεται να τα διατηρήσουν μέχρι το τέλος της φυσιολογικής ζωής των ζώων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) τα ζώα διατηρούνταν προτού συμπεριληφθούν στον ενωσιακό κατάλογο·

β) τα ζώα διατηρούνται υπό περιορισμό, και εφαρμόζονται όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι αδύνατη η αναπαραγωγή ή διαφυγή τους.

2. Οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν κάθε εύλογο μέτρο ώστε να ενημερωθούν οι ιδιοκτήτες που δεν είναι έμποροι για τους κινδύνους που εγκυμονεί η διατήρηση των δειγμάτων της παραγράφου 1 και για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος αναπαραγωγής και διαφυγής, μέσω προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης που οργανώνουν τα κράτη μέλη.

3. Όταν πρόκειται για ιδιοκτήτες που δεν είναι έμποροι και δεν είναι σε θέση να διασφαλίσουν την τήρηση των όρων της παραγράφου 1, τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος δεν επιτρέπεται να παραμείνουν στην κατοχή των εν λόγω ιδιοκτητών. Τα κράτη μέλη μπορούν να τους δώσουν τη δυνατότητα να παραδώσουν τα δείγματά τους. Σε αυτή την περίπτωση λαμβάνεται η δέουσα μέριμνα για την καλή μεταχείριση των ζώων.

4. Τα δείγματα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου μπορούν να διατηρούνται στις εγκαταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 8 ή σε ειδικά διαμορφωμένες για τον σκοπό αυτό εγκαταστάσεις.

Άρθρο 32

Μεταβατικές διατάξεις για εμπορικά αποθέματα

1. Τα πρόσωπα που διατηρούν εμπορικό απόθεμα δειγμάτων χωροκατακτητικών ξένων ειδών τα οποία αποκτήθηκαν προτού συμπεριληφθούν στον ενωσιακό κατάλογο επιτρέπεται, για διάστημα δύο ετών από την εγγραφή των οικείων ειδών στον κατάλογο αυτό, να διατηρούν και να μεταφέρουν ζώντα δείγματα ή αναπαραγώγιμα μέρη δειγμάτων των ειδών αυτών, με σκοπό την πώληση ή την παράδοσή τους στα ιδρύματα ερευνών ή μη επιτόπιας διατήρησης και για τη διεξαγωγή φαρμακευτικών δραστηριοτήτων του άρθρου 8, υπό την προϋπόθεση ότι τα δείγματα διατηρούνται και μεταφέρονται υπό περιορισμό και εφαρμόζονται όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι αδύνατη η αναπαραγωγή ή διαφυγή τους, ή να προβαίνουν στη σφαγή ή στην ανώδυνη θανάτωσή τους ώστε να εξαντληθεί το απόθεμά τους.

2. Η πώληση ή παράδοση ζώντων δειγμάτων σε χρήστες που δεν είναι έμποροι επιτρέπεται για ένα έτος από τη συμπερίληψη του είδους στον ενωσιακό κατάλογο υπό την προϋπόθεση ότι τα δείγματα διατηρούνται και μεταφέρονται υπό περιορισμό και εφαρμόζονται όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι αδύνατη η αναπαραγωγή ή διαφυγή τους.

3. Εάν έχει εκδοθεί άδεια δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 708/2007 για είδος υδατοκαλλιέργειας το οποίο συμπεριελήφθη αργότερα στον ενωσιακό κατάλογο και η διάρκεια ισχύος της άδειας υπερβαίνει το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το κράτος μέλος ανακαλεί την άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 708/2007, στο τέλος του χρονικού διαστήματος της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2015.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 22 Οκτωβρίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
M. SCHULZ	B. DELLA VEDOVA